KULAKTAN

KULAĞA

Yazan: Lady GREGORY

KİŞİLER:

BARTLEY FALLON

MRS.FALLON

JACK SMITH.

SHAWN EARLY

TIM CASEY

CAMES RYAN

MRS.TARPEY

MRS.TULLY

JO MULDOON

KOMİSER

YER: Bir Pazar yerinin ucu.bir elma sergisi,tezgah.yanında MRS.TARPEY oturuyor.KOMİSER ile POLİS girerler.

KOMİSER:Yeşil Pazar dedikleri bu ha!Öküzü,mandası,koyunu,hepsi üst üste.Üstelik de çamur çamur çamur!Her şey karmakarışık.İğrenç bir görünüş!

POLİS:Doğru,öyle gerçekten.

KOMİSER:Uygunsuz işler de döner burada sanırım,değil mi?

POLİS:Döner.

KOMİSER:Kavga dövüş?

POLİS:Olur arada bir.

KOMİSER:Çoğu tarla yüzünden şüphesiz?

POLİS:Öyle.

KOMİSER.Onun bunun işini bozmak?Hayvanları sakatlamak?Evlere ateş etmek?

POLİS:Bir zamanlar olurdu,gene de olabilir.

KOMİSER:kötü, çok kötü.Daha ileride giderler mi yoksa?

POLİS:İnsan bu! Gitmez desem yalan olur?

KOMİSER:Hmm!Öyleyse,adam öldürme de var işin içinde!Anlaşılan,buraları uzun zaman gözden uzak kalmış!Başına buyruk insanlar yatağı!Herşey yoluna girer yakında.mum olurlar mum!bu işin ustasıyım ben Andaman Adaları'ndayken tek bir başarasızlığa uğramadım.Evet,

Evet, yakında her şeyi yoluna koyarız burada da…Ne satıyor o kadın, şuradaki?

POLİS:Elma satıyor-bir de şeker,çocuklara.

KOMİSER:Bak bakalım,aralarında kaçak bir şeyler saklı olmasın-kaçak içki satar bunlar,ya da başka şeyler.Ne tuz kaçakçıları yakalardık Andaman Adaları'ndayken!

POLİS:(kokluya kokluya tezgaha yaklaşır,bir elma küme'sini darma dağın eder.)İçki yok burada-tuz da yok.

KOMİSER:(MRS.TARPEY'e)Buralı mısın,iyice tanır mısın bu kasabayı,kadınım?

MRS.TARPEY.(Eline bir iki elma alıp ileri doğru tutar)Düzinesi iki penny, bayım.

POLİS:(Ayağa kalkar,belden eğilerek acele bir selam verir)Kasabayı tanır mısı diye soruyor ! yeni komiser!

KOMİSER:(Bağırarak.)Ne iş yapılır burada,belli başlı?

MRS.TARPEY:iş haa, iş mi? Evet!ne iş yapacaklar birbirlerinin işine burnunu sokmaktan başka!

KOMİSER:Neyle geçinirler demek istiyorum ticaret filan

MRS.TARPEY:Ne ticareti bol bol çene ticareti yapar onlar.

KOMİSER:Anlaşılıyor,bir şey öğrenilmez bundan.

(ağzından pipoyla JAMES RYAN KOMİSERİ GÖRÜNCE PİPOSUNU ELİNE ALARAK BİR ACELE DÖNER ÇIKAR.)

KOMİSER:şu adamın piposunun dumanı yeşilimsiydi;belki de kaçak tütün yetiştiriliyordur evinde!keşke teleskopumu da getirseydim buraya. Hadi Postaneye gidelim de, bir telgraf çekeyim göndersinler. Çok işime yaramıştı Andaman Adaları'ndayken(komiser ile polis soldan çıkarlar.)

MRS.TARPEY:Canı çıkasıca JO MULDOON,elmalarımı darmadağın etti.(elmaları sıralamaya başlar.)yeni komisere kendini gösterecek…(BARTLEY FALLON ile MRS. FALLON girerler.)

BARTLEY:Doğru,yoksul bir memleket burası,bolluk içinde bir memleket değil, sıkıntı Çekerek yaşıyoruz. Ama Amerika'ya gitmiş olsaydım, çoktan ölmüştüm şimdiye kadar!

MRS.FALLON:O da doğru,öyle!(sepetini bir fıçının üstüne koyar,pelerininin altından çıkardığı paketleri içine yerleştirmeye başlar.)

BARTLEY:Üstelik Amerika'da da ölmek kolay iş değilmiş hani.Dünyanın parasıymış bir gömmek.Yoksul adamım ben, neme gerek!

MRS.FALLON:Sen hiç korkma,Bartley Fallon,ben istediğinden ala gömerim;seni burada hele bir öl bak!

BARTLEY:Belki de Cloonmara Mezarlığı'nı sen benden önce boylarsın,Mary Fallon; sonra da ben bir gece tek başıma yatarken ölüp giderim de,kimselerin haberi bile olmaz.Hele de kedi de çapkınlıktaysa,fareler cirit atar üstümde.

MRS.FALLON:Hadi bırak şimdi ölüm sözünü.Daha en aşağı yirmi yıl yaşarsın sen.

BARTLEY:(Derin bir iç çekişiyle.)Yirmi yıl sonra da artık çok yaşlı olurum canım,elim ayağım tutmaz.

MRS.TARPEY:(Döner,onları görür.)Günaydın,bartley fallon;günaydın mrs.fallon. Eee,Bartley,bugün sızlanacak bir şey bulamayacaksın korkarım;herkesin işi iyi gitti, Bundan iyi Pazar olmaz, diyorlar.

BARTLEY:(sesini yükselterek)Hiç de iyi bir Pazar olmadı, MRS.Tarpey.Karmakarışık bir Pazar işte!Herkes birbirini kazıklıyor!hem hem daha çocuğunu istemezse insan, elde edebileceğini de bulamaz sonra.Bana da hep öyle oluyor ya!Ne satayım desem,ucuzlar,elimde kalır;ne alayım desem,yükseldikçe yükselir.Şu dünyaya bir uğursuzluk beni bulur;hem de sürüsüyle,tohumluk patateslere üşüşen kargalar gibi!

MRS.FALLON:Hadi bırak şimdi uğursuzluk sözünü de, jack smith'in türküsünü dinle,bak,ne güzel söylüyor.

(Jack Smith'in türküsü duyulur)

Dedim sevdiğim,

Bir tek ev öte na şuracıkta,

O ne o acaba

Benim mi o çocuk kucakta!

Kuğu gibi

Dalgadan dalgaya atlayıp

Koştuğum karısı

Kırmızı saçlı adamın!

(JACK SMITH girer; kırmızı saçlı bir adam; elinde bir yaba.) MRS.TARPEY:Güzel bir türkü olsa gerek ama, duymuyorum ki… MRS.FALLON:(Bağırarak) kırmızı saçlı adamın karısını söylüyor. MRS.TARPEY:Aaa, bilirim. Çok güzel türküdür!(onlara arkasını dönüp elmalarını sıralamaya devam eder.)

MRS.FALLON:Türküsünü söylüyorsun ama,karın yok yanında,JACK SMITH?

JACK SMITH:Evde çmaşır yıkıyor,yıkamayı bitirdi ya,çite sermiş kurusunlar diye,bırakıp gelmeye korktu;gelen geçen çok,ne de olsa;yabancılar da pazara inerken önümüzden geçiyorlar….Ben kendim de pazara gelmedim zaten;kara çayıra gidiyorum;otunu kaldırmak için anlaşma yapmıştım da biriyle.bugün başlarsak iyi olur.(yabayı yere bırakıp piposunu yakar.)

BARTLY:Başlarsanız da bir iş çıkaramazsınız bugün.akşam üstüne kalmaz,yağmur boşanır.Benim bir yere gidip de tepeden tırnağa ıslanmadan eve döndüğüm sayılıdır.

JACK SMITH:Sen ne yap biliyor musun,bartley baktın yağmur yağmıyor delik bir kovaya su doldur çeşmeden,şapka yerine onu taşı kafanda sonra da istediğin gibi sızlan dur.(bir ses duyulur:deeh deeh ha canına yandığımın hayvanı!deeh yürüsene ulan!

JACK SMİTH:Şu pat ryan'ın kısrağına bakın,nasıl ürktü kalabalıktan,geri basıyor arabayı ama arkasında da shaughnessy'ninboğaları var!Korkma,Pat,geliyorum,korkma tutarım şimdi ben onun başını!(çıkar;yabayı bırakmıştır)

MRS FALLON:Hadi biz de gidelim artık evimize.bütün aldıklarımızı yerleştirdim sepete.Aa, Bak,yabasını unutu jack smıth! Sonra arayacak!(seslenir)jack smıth! Jack smıth!-kalbalığa karıştı gitti.-koş arkasından,bartley, sonra arayacak koş götür şunu.

baRTLEY:şimdi yetişirim ben ona.burada bırakırsak yürütürler nasıl olsa .dur bakayım!(aceleyle yabayı yerden alırken sepeti devirir.)bak şimdi şuna!koca pazarda bir tek sepet devrilirse bil ki bizim sepetimizdir(Sağdan çıkar)

MRS FALLON:Hadi sende!önüne bakmazsan,böyle olurelbette,kendi kabahatin!sabahtan akşama kadar uğursuzluktan tahliğsizlikten söz ederse bir insan….canı çıkasıca! Yeni aldığım yumurtalıklara bakın yerlerde – şekerinde kağıdı yırtılmış,iki kilo şeker……

MRS.TARPEY:(arkasına dönerek)Ah, tanrım!Mrs. fallon ne oldu sepetinize?

MRS.FALLON:Vurdu,devirdi,ne olacak,deli gibi!(toplamaya koyulur) şu şekere bakın,nasıl toplayayım ben bunu,sonrada çay içmez şeker yok diye!iyisi mi gidip yeniden aylım! Banane kesesine zarar!(TIM CASEY girer)

TIM CASEY:Bartly fallon nerede,Mrs. Fallon?bir şey danışacaktım da ona,eve gitmeden yakalayım diye koştum arkanızdan;aklı başında adamdır BARTLY.

MRS.FALLON:Keşke eve gitmiş olsaydı!en iyisi o olurdu,alış verişini ettin,git işte evine!keşke hiç gelmeseydi benimle!şu yana gitti az önce!(dirseğiyle işaret eder)Jack smıth'in arkasından koştu,elinde yabayla.(salondan çıkar)

TIM CASEY:Jack Smıth'in arkasından mı koştu,elinde yabayla!duyulmamış şey!inanılır şey değil!(bağırarak)siz duydunuz mu,Mrs.Tarpey,duydunuz mu olanı?

MRS.TARPEY:yoo,bir şey duymadım ben.ne olmuş?

TIM CASEY:Anladım,Jack Smıth ile Bartly Fallon atmışlar biraz,sonra Jack kaçmış,Bartly de elinde bir yabayla kovalamaya başlamış onu!

MRS.TARPEY:Öyle mi?Yaa, ne de çabuk oldu bu işler!on dakika bile olmadı belki,ikiside şuracıktaydı,Bartly eve gidiyordu,Jack da Karaçayır'a; şu polis olacak jo Muldoon elmalarımı darmadağın etti de, onları sıralıyordum,sonra bir dönüp baktım,Jack Smıth gitmiş.Bartley fallon da gitmiş,Mrs.fallon!un sepeti devrilmiş,her şey saçılmış ortalığa – çay buraya – iki kilo şeker oraya – o yeni aldığı güzelim yumurtalıklar şuraya… bak,şimdi,görüyormusun sağırlığın bana ettiğini,ne oldu,kavga neden çıktı,onu bile duyamadım!dur bir dakika,James Ryan'ı görüyorum şurada,bir koşu vereyim anlatayım ona;o komşusudur Bartly'in. Duyamazsın çok yazık olur,hem de darılır sonra,biliyordunuzda, bana niye söylemediniz diye! (çıkar.SHAWN EARLY ile MRS. TULLY girerler.)

TIM CASEY:dinle,Shawn Early!siz de dinleyin,mrs,tully! Neler olmuş neler,! Jack Smıth bir tekme savurmuş Mrs. Fallon'un sepetine,her şey yerlere;sonra Bartley onun üzerine saldırmış elinde yabayla;Jack bakmış papuşç pahalı, başlamış kaçmaya; Bartly de arkasından…. Bakın yerde şekerlere!

SHAWN EARLY:Doğru mu söylüyörsunuz?inanılırşey değil,Bartly Fallon o kadar sesiz bir insan olsun da.....

MRS. TULLY:Ben hiç de şaşmdım.hiç sevmem o adamın bakışını zaten,öyle bir tuhaf bakar insanın yüzüne. Jack'ı da o bakışıyla öldürmüştür.

(JAMES RYAN ile MRS.TARPEY girerler.)

JAMES RYAN:Az buz şey değil Mrs. Tarpey'in anlattıkları!desenize ki,polisle komiser de onun için geldiler buraya.Ben de,ne dolaşıyor bunlar diye düşünüyordum az önce kendi kendime.

SHAWN EARLY:Polis de mi karışmış işe?Öyleyse Bartley Fallon bir şey yaptı Jack'a yaraladı belki de!Gösteriş olsun diye kavga edecek değiller ya!

MRS TULLY:Yaralamıştır,yaralamıştır!ne insanlar öldürüyorlar yabayla!

JAMES RYAN:Durun ben kelley'nin meyhanesine koşayın da,anlatayım olanı biteni!(Çıkar)

TIM CASEY:Jack Simith'in yeğeni kuzuları satmış,duruyordu orada,kilisenin güneyinde; bende gidip ona söylüyeyim.(Çıkar)

MRS TULLY:Bende komşuları görüyorum şurada,gidip onlara anlatayım bari.(Çıkar)

SHAWN EARLY:Ben de pazarın şu yanına gideyim öyleyse;bir orası kaldı.(SHAWN EARLY çıkarken MRS.TARPEY onu tutup durdurur.)

MRS.TARPEY:Şey,bir dakika Shawn Early,gitmeden bir şey soracağım sana:Jack Smith'in karısını gördünmü bugün,kitty keary'yi?

SHAWN EARLY:Gördüm,ben gelirken evdeydi,çitin üstüne bir keten çarçaf sermişti kurusun diye, oyalanıyordu oralarda;çamaşır yıkamış anlaşılan!

MRS.TARPEY:Ne yapıyordu dedin?

SHAWN EARLY:(UZAKLAŞIRKEN)Çitin üstünde keten çarşaf kurutuyordu.(çıkar).

MRS. TARPEY:Çitin üstünde kefen mi kurutuyordu!tanrım sen bize acı!Jack smith ölmüş de,karısı kefenini dikmiş,yıkamış, kurutuyor!(seslenir)Niye bunu daha önce söylemedin bana,Shawn Early? Ah, ne kötü şey bu sağırlık! Dünyanın yarısı ölüp gitse benim haberim olmıyacak, farkına bile varmıyacağım hiçbir şeyin!(Oturup sallanmaya başlar.)Ah benim zavallı,tatlı,cici,kırmızı saçlı Jack Simith'im! Aaah,aaah,ah! Güle oynuya işine gidiyordu, ne de neşeliydi! Böyle güpegündüz,gün ortasında kara topraklara mı düşürdüler seni.Aaah,aaah,ah!(TIM CASEY girer.)

TIM CASEY:Ne oldu,Mrs. Tarpey? Ne oldu ben yokken.

MRS.TARPEY:Ah,benim zavallı Jack Simith'im!

TIM CASEY:Yakalamış mı Bartley?

MRS.TARPEY:Ah,zavallı yavrucak!

TIM CASEY:Öldürmüş mü yoksa?

MRS.TARPEY:Boylu boyunca sermiş karaçayır'a

TIM CASEY:Sen bize acı,tanrım! Gerçek mi bu?

MRS. TARPEY:Ölürken bir papaz bile bulunmamış yanında!

TIM CASEY:Kim söyledi size bunu?

MRS. TARPEY:Karısı kefenini bile hazırlamış.(oturduğu yerde doğrulur,gözlerini siler.)onuda herkes gibi gömerler mi dersin,gece beklerler mi başında?(MRS.TULLEY,SHAWN EARLY,JAMES RYAN girerler.

MRS.TULLUY:Kavgayı duymayan kalmamış pazarda.

MRS. TARPEY:Ah,Tanrım!buz gibi,ölü!belkide son konuştuğu insan bendim!

JAMES RYAN:Sen bizi koru tanrım!öldü,öylemi;?

TIM CASEY:Ölmüş, yaaa!karısı cenaze hazırlığına bile başlamış!

SHAWN EARLY:Ne içten pazarlıklı,ne yılan helifmiş bu Bartly Fallon böyle,değil mi?

MRS.TULLY:Bir sebebi vardır elbette,durup durupken kimse kimseyi öldürmez(MRS.TARPEY'e;sesini yükselterek.)kavga neden başladı,Mrs.Tarpey?

MRS.TAPEY:Hiç bilmiyorum.onları son gördüğümde,Jack Simith şurada duruyordu,Bartly Fallon da şurada durmş hiç sesini çıkarmadan,<<kırmızı saçlı adamın karısı.>>nı dinliyordu.

MRS.TULLY:Yaa!duyuyor musun , Tım Casey? Duyuyor musunuz, Shawn Early,James Ryan?Bartly Fallon bu sabah,burada kırmızı saçlı adamın,yzni Jack Simith'in karısıylakonuşuyormuş.kiity kearly ile!hem dinliyormuş onu tatlı tatlı,hemde fısıl fısıl fısıldaşıyormuş anlayacağınız! Desenize kavga o yüzden çıktı.

SHAWN EARLY:kocası evden çıkar çıkmaz,o da arkasında fırladı demek sokağa!her halde birisi de gördü,haber verdi Jack simith'e.!

TIM CASEY:Ben hiç bilmiyordum bunu doğrusu,Bartly Fallon'un Jack Simith'in karısıyla işi pişirmiş olduğunu.

MRS.TULLY:NEDEN BİLECEKSİN?SOKAKLAA ÇIKIP,<<BİZ İŞİ PİŞİRDİK.>> DİYE BAĞARACAK DEĞİLLER YAA.Mrs. fallon bilmiyordu. Ben yanlarundaki evde oturuyorum,ben bile bilmiyordum;Jack simith de yeni öğrendiğine göre,sana kim söyleyecek Tım Casey.?

SHAWN EARLY:Öyleyse Kittiy'ye de Bartly Fallon bakacak bundan sonra;giyi mi boğazı ha!kimse acıp yardım etmez burada böyle kadınlara.

TIM CASEY:Nerden bakacak! onun karısı var Bir kere. Dinini mi değiştircek onu boşamak için?

JAMES RYAN:Amarika'ya götürür Kittiy'yi;orada evlenirler.

SHAWN EARLY:Haaaa!Kittiy'li mi,Kittiy'siz mi,onu bilmem,ama inanın bana,şu anda Amerika'nın yolunu tutu o!buraya gelirken,yeni komserle polis Jo Muldoon'u gördüm,bir acele postaneye daldılar;hallerninden beliydi telgraf çekmeye gittileri;Queenstown'a telgraf çektiler herlalde;vapura binerken yakalasınlar Barley'i diye.

MRS.TULLY:ANLAŞILAN,Kittiy keary de kaçtıonunla! Cenaze yapıyor sözüne hiç inanmayın, çoktan uçmuş gitmiş o da!zavvalı Jack Smith! Daha cesedi sohumadan,daha ölüsü tarlalarda yatarken kaçtı gitti karısı! (MRS.FALLON girer.)

MRS.FALLON:Nedir bu böyle bütün kasaba çalkalanıyor! Siz ne konuşuyorsunuz burada? Sizde mi benim sevgili Bartly Fallon'umla uğraşıyorsunuz yoksa?sizde mi yalanlar uyduruyorsunuz,yok Bartly Jack Smith'i kovalıyormuş,yok öldürecekmiş!bir sürü zırva!ne diye kalktı geldi sankibügün bu pazara!keşki gelmez olsay!

JAMES RYAN:Sinirlenmeyin Mrs.Fallonbilinki şu Pazar yerinde sizin için üzülmeyen,size acımayan tek bir insan yok!

MRS.FALLON:Bana acıyaman öyle mi?ne diye acımayacakmışsınız bana?siz kendinize acıyın önce!nasıl kalkacaksınız balkım bu kadar yalanın altından! Yüzünüz kızarmıyacak mı?hem bütün bunların hesabını vereceksiniz bir gün tanrı katında!dürüs bir insanı lekelemek

kolay mıymış, görürsünüz o zaman benim zavallı kocamı üzüntüden öldürmek mi istiyorsunuz?evet, evet, ona uğraşıyorsunuz!

SHAWN EARLY:Siz üzülmeyin , Mrs.Fallon, bizim polisler öyle pek akıllı değildir.nasılsa,kaçar,kurtulur kocanız.

MRS.TULLY:Ama yakalayıpta boynuna ipi geçirirlerse, kimsede yazık olmuş demez sanırım!

MRS. FALLON:Yaaaa! Bridget Tully,demek öyle,demek sende böyle düşünüyorsun!Yüksekten yüksekten şu konuşuşuna da bak!Gören de bir şey sanacak!İp, öyle mi?Sen Martin Tully'nin evine geldiğinde çeyizine bağlıyacak ipin vardı,değil mi?Ne getirdin çeyiz olarak?Bir battaniye mi,bir penney para mı, iki kat elbise mi?Ne çeyizin vardı ki ipin olsun bağlıyacak!Birde burnun kaf dağında!Yüksekten yüksekten konuşuyorsun!Seni adam yerine koyduk çünkü!Ben tam yetmiş İngiliz lirası, iki de koca kuştüyü yatak getirdim kocamın evine gelirken!Yaaaa! bir de gerim gerim geriniyorsun karşımda!Bir sürü geveze gelmiş bir araya!İp,ha?Bütün bu kasaba yalancılarla,düzencilerle dolu;yarım bardak viski tutuşturdun mu ellerine,asmadıkları kimse kalmaz yeryüzünde.(Gitmek için dönerler.)İnsan dediğin gözüyle görmediği şeye şıp diye inanmaz böyle!Jack Simith'i öldürecekmiş,öldürmüşmüş!Nerde kaldı bu Bartley de!Gelse de,sona erse saçmalar artık!Benim iyi sessiz kocacığım!Biricik akadaşım!karıncadan zarar gelir de, ondan zarar gelmez insana!Ama bugün yaptıklarınızdan sonra,İçinizden bir kaçını kıtır kıtır kesse,dorasa,gene de günaha girmez!(seslenir)Bartley fallon'u gördünüz mü?(Hepsi döner bakarlar arkasından)

JAMES RYAN: İnanamıyor bir türlü! Kolay değil!Tanrı yardımcısı olsun!(Sağdan elinde yabayla BARTLEY FALLON girer)

BARTLEY:Hep söylerim ya kendi kendime,şu yeryüzünde her kötülük gelip beni bulur!(Hepsi dönüp onu görürler.)

BARTLEY:Al sana,şimdi de bu yaba elimde kaldı işte!Kime vereyim,kime bırakayım,bilmem ki!Bir kurtlasam şundan da,çekip gitsem diye bakıyorum-Oooo,burada mısın,Shawn Early?(Yabayı uzatır)Seni gördüm çok iyi oldu.Sen her halde daha bir zaman kalacaksın pazarda,benim gibi hemen gitmek zorunda değilsin-Bu yabayı birine vermeden nasıl gideyim!Sen alıver de şunu,haniJack Simith'i görünce-

SHAWN ERLY:(Geri çekilerek)Yok,yok,ben alamam Bartliy Fallon,çok teşekkür ederim!

BATLEY:(Elma sevgisine, tezgaha dönerek.)Görüyor musunuz başıma gelenleri,Mrs.Tarpey;şuradan almıştım bunu,tezgahın altına bırakayım bari.Orada kimse ilişmez,görmezler bile;sonra Jack Simth gelince-

MRS TARPEY:Al onu oradan bakayım,sakın bırakayım deme!Sen benim başımı mı yakmak istiyorsun,sürüm sürüm sürüneyim sonra,değil mi?polis gelip onu orada bulacak-(BARTLEY'i iter)

BARTLEY:Komşuluğa yakışır mı bu yaptınız,Mrs Tarpey,hiç yakıştırmadım bunu size.Ben bu kadar taşıyım da şu yabayı da,oradan oraya koşturayım ,dört döneyim pazarda, hiçbir yerlere bırakmayım,ne olu ne olmaz diye-sonra siz!..Keşke elimi sürmeseydim keşke,hiç karışmasaydım bu işe!

JAMES RYAN: Yaaa çok azık oldu,çok!

BARTLEY: Sen alır mısın, James Ryan? İyi adamsındır sen,komşuluğun nedemek olduğunu bilirmisi?

JAMES RYAN: (geri çekilerek) Senin için yapmayacığım şey yoktur, Bartly Fallon, ama bunu isteme benden.

SHAWN EARLY: Bak, sana açıkça söylüyorum; Bugün olanlar için boşuna kimseden yardım bekleme boşuna, tarla yüzünden olsaydı,hadi anlardım ama-

BARTLY: Ne yapalım, kimse almazsa, bende götürür polis'e veririm.

TIM CASEY: Hah!Onlar bayıla bayıla alırla işte.(Gülüşmeler)

MRS.TULLY: Kittiy keary'yi oraya getirecekler nasıl olsa!

MRS.TARPEY:(Öne arkaya sallanarak) zavalı Jack Smith'in cenaze parasını kim verecek acaba?

BARTLEY: Jack Simith'in cenazesi mi!

TIM CASEY: Götürüp bir çukura atacak değil ya!Elbette bir cenaze töreni yapılacak!Yoksa onu damı çok gördün adamcağıza?

BARTLEY: Jack Simith öldü mü?Kırmızı saçlı Jack Simith?Kim söyledi bunu size?

SHWN EARLY: Kasabada duymayan kalmadı.

BARTLEY: Peki,neden ölmüş,neden ölmüş?

JAMES RYAN:Sen bilmiyorsun,değil mi,Bartley Fallon!önce kovalandını,sonra da sırtına saplanan bir yabayla öldürüldünü bilmiyorsun,değil mi?

BARTLEY:Yabayla mı?

SHAWN ERLY: Ölüsünün karaaçayır'da bulundunu da bilmiyorsun,değil mi!

BARTLEY:Karaçayır'da mı?

TIM CASAY:Polisin bu işi yapan adamın arkasında odlunu da bilmiyorsun,değil mi!

BARTLEY:Yaban adamın mı?

MRS. TULLY:Karısı yüzünden, Kittiy Keary yüzünden öldrdüğünü de bilmiyorsunuz sanırım!

BARTLEY:Kittiy Keary mi? Karısı mı?(şaşkınlık içinde oturur oracığa)

MRS. TULLY:Şimdi ne diyeceksiniz bakalım,Bartly Fallon!

BARTLEY:(haç çıkarır.) Ben elimde şu yaba, buraya geleyimde, bu haberle kaşılaşayım,oturduğum yerden kalka bilecek gücü bulabilirsem iyi! Ayaklarım beni eve kadar taşırsa iyi!

TIM CASEY:Bakın, çocuklar yeni komserle Jo Muldoon!buradan uzaklaşalım biz.

SHAWN EARLY:Doğru, bu işe karışmamak en iyisi!

JAMES RYAN:Böylesine kötü bir insan da olsa,kimseye zararım dokunsun isteme hayatta, içim elvermez. Tanık yazarlarda…..(Tezgahın arkasında duran MRS.TARPEY'den başka.Hepsi bir acele çıkarlar.BARTLY oturduğu yerde kalakalmış.KOMİSER ile POLİS girerler.)

KOMİSER:Anlamıştım bu kasabanın nasıl bir yer olduğunu ama,doğrusu daha böyle gelir gelmez,gördüğüm ilk pazarda bir insan öldürüleceği aklımın ucundan bile geçmezdi.

POLİS:Doğru, aklınızın ucundan bile geçmemiştir.

KOMİSER:İyi ki eve gitmemişim.İki kelime oradan,iki kelime öteden derken,içimde bir kuş uyanıverdi.

POLİS:Herkese öyle olmuş,anlaşılan.

KOMİSER:Kime sordunsa anlattıkları birbirini tuttu,değil mi?

POLİS:Tuttu-ya da, işte tutmadıysa bile son anlatan ilk anlatandan daha çok şey duymuş,ne de olsa!

KOMİSER:O adam ne yapıyor orada?Elinde bir yaba,oturmuş kalmış öyle!görünüşü tam bir suçlu görünüşü!Herifi yabayla öldürdüler değil mi?

POLİS:(Fısıldıyarak) öldürdü dedikleride bu işte!

KOMİSER:Kaçmakla kurtulamayacağını anladı demek-Başka dümen çevirecek,bilmemezlikten gelecek şimdi ben yapsam kaçırdım yok mu ya!ben Andaman adaları'ndayken birsi daha oynamaya katlıydı.bu oyunu bana-ama boşuna;kurtulamaz elimden!sen kenarda dur-çok uzağa da gitme- kelepçende elinde olsun!(BARTLEY'e doğru yürür kolarını kavuşturup tam karşısında durur.) şey söyle bakayım JOHN SMİTH'in başına gelenleri duydun mu?

BARTLEY:John Smith mi! Oda nereden çıktı şimdi?

POLİS:Jack Smith efendim- kırmızı saçlı Jack Smith

KOMİSER:Bir adım daha ilerleyip BARTLEY'in omzuna vurur.)Jack smıth nerede?

BARTLEY:(Derin bir iç çekişiyle birlikte ağır ağır kafasını sallar.)Nerede acaba gerçekten?

KOMİSER:Söyleyecek bir şeyin yok mubu konuda?

BARTLEY:Bu sabah şuracıktaydı,şurada durmuş,türkü söylüyordu tatlı tatlı-sonra da piposunu yaktı- kibriti şöyle bir sürdü ayakkabısının topuğuna-

KOMİSER:Sana üçüncü kere,son olarak soruyorum:Nerede?

BARTLEY:Söyliyemem,Tanrı'nın işine karışmak istemem ben.hem kimse de bilmez bunu.İyi bir insan sanırsın,içi kötüdür;kötü sanırsın,iyidir.O Tanrı'nın bileceği iş!

KOMİSER:Hadi anlat diyorum,her şeyi anlat!Ne biliyorsan!

BARTLEY:Ne biliyorsam-iyi anlatayım:üç yer var gidebilceği bir Cennet,bir Cehennem bir de-

KOMİSER:Saçmalama!Masal okuma bana!ne olduysa onu anlat!

BARTLEY:Anlaşılan inançlarımız pek sağlam değil ha?Papazların anlattığı bu.Yoksa siz de eski insanlar gibi şeye mi inanıyorsunuz;hani söylerler,gölge dolaşıyor ruh yoruluyor vücut dinleniyor-gölge(heyecanla doğrulur.)Ama daha on dakika bile olmadı ben jack smıth'i göreli orada demircinin köşesindeydi kalabalığa karışıp yok oldu-yoksa gölgesi miydi gördüğüm ne dersiniz?

KOMİSER(POLİSE.) Vicdan azabı! Her şeyi söyleyecek şimdi!

BARTLEY:Hayali çıktı karşıma anlıyorum!Bu yaba için!bu yaba olsaydı elinde kendini koruyabilirdi belki

KOMİSER:(POLİSE.)Söylediklerini yazmalıyım.(defterini çıkarır bartley'e)söylediklerini yazıyorum;ona göre konuş.

BARTLEY:keşke daha hızlı koşsaydım;böyle bir kuşku kalmazdı içimde o zaman!hep birlikte tanrı katına çıktığımız gün belki de gelip yapışacak yakama-hiç şaşmam yaparsa bunu.

KOMİSER:(YAZAR.)hep birlikte tanrı katına çıktığımız gün -

BARTLEY:Hemen de yolumu kesti hayali-her gün arkam sıra dolaşır mı acaba bundan sonra, geceleri de soyunur mu ruhlar gibi?-hiç şaşmam yaparsa bunu çok talihsiz adamımdır ben!

KOMİSER:(sert sert) Doğruyu söyle bana şimdi. Sebep neydi bu cinayete?

BARTLEY:Sebep neydi öyle mi?

KOMİSER:evet;sebep!

BARTLEY:Bunu şimdi söylemeyeyim daha iyi.

KOMİSER:söyle diyorum doğruyu söyle para mı?

BARTLEY:Yok canım!arada bir ellerinide sokmasa Jack Smith'in ceplerine hiçbir şey girmez di diyebilirim

KOMİSER:Tarla yüzünden mi?

BARTLEY:Yok canım kimsenin malında gözü yoktu onun öyle adam değildi!

KOMİSER:Söyle öyleyse neden? Güzellikle söylersen çok daha iyi olur senin için!

BARTLEY:Dilim varmıyor söylemeye bir türlü-söylenecek şey değil ki!

KOMİSER:Saklama boşuna nasıl olsa öğreneceğiz sonunda!

BARTLEY:Eee,orası öyle nasıl olsa öğreneceksiniz,daha şimdiden herkes biliyor zaten.gelin,kulağınıza söyleyeyim bari yalanda söyliyemem hiç hem neye yarayacak sakın bu kasabayı kötü bir yer sanmayın. Daha önce hiç böyle şeyler olmamıştı burada Kitty Keary'yi yüzünden Jack Smith'in karısı

KOMİSER:Vur kelepçeyi şuna bu iş kadar ben söylemedim mi sana hepsini alırım azından bülbül gibi konuştururum demedim mi?

BARTLEY:Bu kelepçede ne ah!tanrım!hep söylerim ya her kötülük beni bulur şu dünyada sonunda kelepçede vuruldu elime hiç şaşmam hiiiç

MRS. FALLON:Herkes yalancı bu kasabada peynir ekmek yer gibi yalan söylüyorlar. Benim zavalı kocacığım herkes onunla uğraşıyor yok jack smıth'i öldürmüş yok bilmem ne biricik

can yoldaşım benim değil yalnız burada acaba böyle daha beş kasaba bir arya gelse ondan iyi terbiyeli bir insan bulunurmu içinde kime ne kötülüğü dokunmuş şimdiye kadar

BARTLEY:Ah Mary gene bir talihsizlik geldi buldu beni hep söylemez miyim yeryüzünde her kötülük her uğursuzluk-

MRS. FALLON:Ne yaptı suçu nedir yoksa gerçek değil mi bu gördüklerim

KOMSER:Suçu adam öldürmek onun için yakaladık yoksa gerçek değil mi bu gördüklerim

MRS. FALLON:kim söylemiş nerden biliyorsunuz siz inan mayın onlara hepsi yalncıdır bunlar bırakın benim kocamı,için böyle kötü sözler söylemeyin John Smith'in öldürdüğü için yakaladık kocanızı kendisi de bir bir anlattı hepsini burada

MRS. FALLON:tanrım! Sen koru sen koru bizi Tanrım!peki ne diye öldürmüş Jack Smith'i ?

KOMİSER:İyisi mi öğrenin hepsini!öldürdüğü adamın karısıyla işi pişirmişler, iyimiş araları-

MRS. FALLON:(oturur.) Jack Smith'in karısıyla!Kitty Kearly ile!- Tanrım,alçak!

KALABALIK: Hem de alçağın alçağı! Yerin dibine geçesice! Bundan daha yüz kızartıcı bir şey olmaz.

MRS TULLY:Amarika'ya kaçıracakmış kadını, Mrs. Fallon.

BARTLEY:Sen ne diyorsun Mary? İnanma bunlara beni dinle.-

MRS. FALLON:Sus diyorum sana!bir tek kelimeni bile dinleme senin (Kulakalarını kapar.) Ah, ne içten pazarlıklı,ne kötü, pis herifmiş, değil mi?Tez gününde canın çıksın, alçak seni!

BARTLEY:Sus da dinle ne olursun1dinle bak ne söyleyeceğim bir kere!

MRS. FALLON:Kasabaya inerken sen öyle kasabada süklüm püklüm, otur da,sessiz,saygıdeğer bir insan gibi,ne kötülükler yatarmış meğer yüreğinde!

BARTLEY:Ya siz aklınızı kaçırmışsınız toptan,ya da ben!

MRS. FALLON:bir şeyciklere yanmam, yıllar yılı sana kul köle oldum ona yanarım-huysuzlanmak,iç çekmek,aksırmak, tıksırmak,sızlanmak-hele o ölüm korkusu,o papaz papaz

dolaşmamalarımız! – neler çektim ben senden ,neler, neler, ona yanarım!Karı değeri bilmez herif seni!

BATLEY:Dinlede anlatıyım karıcığım!

MRS. FALLON:Hani güzel bir kadın için olsa, anlarım; ama o bir buçuk metre boyunda, Kitty Keary gibi, kukla kılıklı,takma dişli karı için! Kul cezası bir şey değil, Bartley Fallon, Günü gelince Tanrı verecek senin cezanı;Hepsini ödeyeceksin;kafandaki, yüreğindeki bütün o kötülüklerin cezasını çekeceksin; zavalı Jack Smith'in her damla kanı için cayır cayır yanacaksın ateşlerde.

(JACK SMİTH'in türküsü duyulur .)

Deniz kupkuru,

Toprak üzüntülü, küskün,

Ağlar karısına

Kırmızı saçlı adamın.

BARTLEY:Jack Smith'in sesi –ölülerin türkü söylediğini duymamıştım hiç –Beni arkama düştü herhalde,yabayı istemiye geliyor.(Geri çekilir JACK SMİTH girer.)biriniz verin şu yabayı, verin, verin de, alsın gitsin!

MRS. TARPEY:Sen bize acı Tanrım! Kırmızı saçlı Jack Smith! Cenazesi kaldırılacak olan adam.

JAMES RYAN:Mezardan mı çıktın geliyorsun?

SHAWN EARLY:Canlı mısın yoksa ölü müsün?

MRS. FALLON:Ölü müsün, diri misin, her neysen, söyle o karın olacak Kitty Keary'ye, bıraksın benim kocamın yakasını, Amarika'ya kaçırmaya kalkmasın.

JACK SMİTH:Tama, anlıtorum, toptan oynatmış bu kasabanın insanları! Ne diye götürecekmiş benim karım Bartley Fallon'uAmarika'ya?

MRS.FALLON:Seni bırakacak senden ayrılmak istiyor, Jack Smith benim kocama göz koymuş! İkisi anlaşmışlarda kaçıyorlarmış bile nerdeyse.

JACK SMİTH:Bunu kim söylemişse bana söylesinde kırayım kafasını şuracıkta!kim söyledi çauk!(TIM CASEY'e.)Sen mi söyledin? (SHAWN EARLY'YE.) Sen mi?

HEPSİ BİRLİKTE:8Kafalarını sallayarak geri çekilirler.)Yok,yok ben söylemdim.

JACK SMİTH:şimdi ben onun kafasını kırarım.(BARTLEY korkuyla geri çekilir.komşular JACK SMİTH!i tutarlar.)

JACK SMİT:(kurutulmaya çalışarak.) Bırakın, beni bırakın diyorumbırakın beni!bu bostan korkuluğu herifle kaçacak kadını aklına şaşarım!Daha New yorkun arkasından çevilirler bunu(ileri atılmak ister; tutarlar sıkıca.), ağzında bir sürü yala yüreği kötülük dolu, yanında bir başkasını karısıbırakın diyorum bir bıraksanız!(gene atılır gene tutarlar.)

KOMİSER:(JACK SMİTH'i göstererek.)polis oğlum kelepçeyi çabuk bu adama tak. Şimdi anlıyorum,ölen öldüren birbirine karıştı!Bize oyun etmek istiyorlar, adaleti yanlış yola sürecekler,Andaman Adalarında'da başıma gelmişti böyle bir iş;Mopsa Oymağında bir adam birini öldürmüştü-

POLİS.Buda böyle olbilir!

KOMİSER:Şimdi bu iki adamı ölüm yamına götüreceğiz.Jack Smith'in ölümüyle karşılaştırmamız gerek ikisini de.

JACK SMİTH:Kırarım kafasını, beynini dağıtırım benim ölümü bulanın!

KOMİSER:Yadım çağırmamız gerekiyor.(POLİS'in düdüğünü alıp çalmaya başlar.)

BARTLEY:Beni Düşündüren şimdi bu gece bu Jack Smith'le ikimizi bir hücreye koyarlarsa, sonrada onun kelepçesini çıkarırlarsa, elleri serbest kalırsa işte o zaman şıp diye bulurlar aradıkları ölüyü!

KOMİSER:Hadi gelin bakalım!(sağa dönerler.)

SİZİ ÇOK ÇOK SEVİYORUZ

NALİN İLE BİRTAN